Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші в краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в загранниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучати значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 41 (106) Львів, неділя 5. жовтня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 488.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

Декому не шкодить щераз пригадати,

що недавно вислали ми з ґазетою чеки і що тими чеками повинні ті, що не вислали ще передплати на четвертий квартал 1930 року, зараз ту передплату вислати.

Заразом треба вислати також залеглість за попередні часи, як хто задовжився.

Не перeривайте передплати й вирівнуйте залеглість, щоби все в разі випадку мати забезпечену запомогу.

Ревізія в УНДІ

Минулого понеділка перевела поліція ревізію в канцелярії Президії Партії Укр. Нац. Дем. Обєднання, при чім зібрала богато актів, що дотичать виборів.

—o—

Апель до міністра.

Голова партії Укр. Нац. Демокр. Обєднання вислав до голови міністрів Пілсудского, таку телеґраму:

«Пан Голова Ради Міністрів — Варшава. В днях до 16. вересня ц. р. 14-ий полк уланів переїхав через села Гаї, Германів і Підберізці львівського посвіту та Романів, Городиславичі і Грусятичі бобрецького повіту. Селяни повідомляють, що закватировані там військові відділи стягали формально контрибуцію. Побито людей, з яких частину треба було перевести до шпиталю. Прошу видати ласкаво наказ розслідити справу. Адвокат д-р Дмитро Левицький».

—o—

Випадки останнього тижня.

По селах повітів Підгайці, Бібрка, Бережани, Рогатин, Тернопіль і в деяких иньших переводила поліція дальші ревізії й арештовання. В богатьох селах тих повітів були також вулани на постою.

Польські ґазети пишуть, що нібито при тих ревізіях знайдено ріжну зброю і вибухові матеріяли, якісь пляни й нелеґальні письма.

Пишуть польські ґазети, що загалом при тих ревізіях в цілім краю є заняті дві тисячки поліції і що наслідок такий, що пожежі устають і не чути вже про жадні «саботажі».

Самі польські ґазети пишуть, що люди села Голгочі, в повіті Підгайці, утікали з усім своїм добром в поблизькі ліси, зі страху перед поліцією й військом. Подібно хоронилися в лісах люди з сіл: Купчинці, Денисів і деяких иньших в тернопільськім повіті.

У Львові арештували Юліяна Головінського, бувшого сотника Української Галицької Армії. Польські ґазети пишуть, що це є «краєвий командант Української Військової Орґанізації» та що він виробив був плян нападу на почтовий віз під Бібркою і взагалі кермував усіми «саботажами». Але й додають, що Головінський всему заперечує й твердить, що до УВО не належить.

Розвязують українські школи „Рідної Школи“

Зі Станиславова повідомляють нас: в понеділок дня 22. вересня в часі науки прийшла до 7-клясової вселюдної школи «Рідної Школи» ім. М. Шашкевича у більшому числі поліція під проводом комісаря, приказала управі школи увільнити від науки дітей, бо «школа розвязана». По звільненню дітей поліція перевела по всіх кімнатах і в канцелярії ревізію, забрала всі шкільні акти і кілька мап, опісля цілу школу опечатала.

Школа ім М. Шашкевича існує вже 20 літ, а цього року було вписаних 270 дітей.

Опечатання будинку унеможливлює одночасно науку фахово-доповняючій школі «Рідної Школи» в Станиславові, яка була поміщена в тому самому будинку.

Розвязали ґімназію в Рогатині.

Міністерство освіти розвязало українську ґімназію «Рідної Школи» в Рогатині. Це була одна з найкращих приватних українських ґімназій.

—o—

Замкнули ґімназію в Тернополі

Крім рогатинської ґімназії замкнув міністер освіти, Червінскі, ґімназію в Тернополі. Повідомляють, що арештували богато учнів з тих ґімназій. В Тернополі арештували професора ґімназії, Івана Галущинського, а в Дрогобичі директора ґімназії, Кузьмовича. За причину замкнення, тих двох ґімназій міністер подає, що велика скількість - учнів тих ґімназій мала бути причасна до останніх підпалів і иньших протидержавних виступів.

—o—

Розвязали „Пласт“

«Укр. Товариство охорони дітий і опіки над молодю» отримало урядове повідомлення, що припиняється діяльність українського «Пласту». «Пласт» був секцією при згаданім Товаристві.

У Львові переведено ревізію в домівках «Пласту» й опечатано їх.

Всюди бачуть підпали

Польські ґазети виписують, що мимо ревізій і арештовань далі трапляються підпали стирт в ріжних місцях краю. Але вони мабудь уже уважають підпал за причину кождої пожежі без розбору.

Хтось кинув бомбу під чит. „Просвіти“ в Збоїсках

Досвіта 25. вересня вибухла бомба під читальнею «Просвіти» в Збоїсках коло Львова. Бомба знищила одну стіну. Польські ґазети пишуть, що поліція перевела ревізію в голови читальні, Льва Гошовського й що мала знайти в нього якісь такі речі що вказують, що то ніби він підложив бомбу. Його арештували. Чи це правда, чи фантазія польських ґазет, довідаємося хіба зі слідства й судової розправи. Подібно пишуть, що за бомбовий замах на монастир ОО. Студитів на Знесінню коло Львова! арештували учня української ґімназії Івана Макара (вихованка української бурси при вул. Павлинів ч. 4.).

Злочинна рука підложила бомбу під монастир і церков!

В ночі з 22. на 23. вересня підложив хтось дві бомби під монастир ОО. Студитів і кільканацять кроків від церкви того монастиря на Знесінню коло Львова. Одна бомба недалеко монастиря вибухла, та на щастя не накоїла великої шкоди. Друга бомба, підложена коло пивниці монастиря не вибухла, бо загас льонт. Ця бомба моглаби була знищити монастир. По вибуху бомби стріляв хтось у вікна монастиря. — Треба знати, що кілька днів передтим вшехпольська ґазета «Курієр поранни» обурювалася на те, що на Знесінню недавно побудували Українці церковицю (яку перенесли з одного підгірського села).

КИДАЮТЬ ҐРАНАТИ

В Дарахові пов. Теребовля кинув хтось ґранат між людий, що молилися. Ґранат ранив 12 люда. Підозрілого в тім злочині Яна Тарновіча з Тютькова арештували.

ЧУВАЙМО!

Серед усіх тих сумних і страшних відомостий, що ними заповнена наша ґазета, ділимося з нашими читачами одною важною й радісною вісткою про подію, яку ми вже згадали в попереднім числі: Дві найбільші українські народні партії: УНДО й Радикали обєдналися в один виборчий бльок.

Правда, сталося це дуже пізно, по богатьох гірких досвідах, але радість наша не менша, що нарешті наші дві найбільші партії зрозуміли, як шкодила народови їх незгода і тепер стали разом до того важного діла, яким є вибір народнього представництва.

Тимбільше радіємо тим тому, що тепер до цих виборів стають проти нас зблоковані польські партії, такі, що доси завзято виступали проти себе: всі обєдналися проти нас!

А ще більше радіємо тим тому, що наша ґазета від свого початку завжди старалася злагіднювати партійні роздори і одинока між українськими часописами вказувала ту спасенну дорогу, якою повинен тепер іти наш нарід. У цім ділі підтримували нас вірно десятки тисяч наших свідомих передплатників, тож думаємо, що в загальній біді, яку переживаємо, ця вістка їх усіх дуже врадує і скріпить на дусі! Здорова думка перемагає! Не тратьмо надії на краще. І хоча через теперішні переживання нам будуть противники кидати під ноги важкі «виборчі» колоди, і хоча може й управи цих двох щиронародних партій не зможуть перед цими виборами приготовити народу до одностайного чину, то всі свідомі виборці мусять це памятати, що до виборів ідемо разом і не дамо звестися з тої дороги, яку вказують тепер очищені від партійної гризні ґазети тих двох партій і наша часопись.

Нашим дальшим бажанням буде те, щоби не тільки ті дві партії але й усі свідомі люди, тай ті, що доси збаламучені всякими підплаченими шкідниками, блудять по ріжних дорогах, щоби всі стали в одну лаву, бо цего вимагає добро народу!

НОВИНКИ

Календар на тиждень.
ЖОВТЕНЬ 5—11.

5. Неділя, 17. по С. Фоки. (Фоки, Йони)
6. Понеділок, Зачатія Ів. Хрест.
7. Второк, Теклі мч.
8. Середа, Євфрозинії (Євфр., Пафн.)
9. Четвер, † Прест. Івана Бог.
10. Пятниця, Калистрата мч.
11. Субота, Харитона.

———

Увага: Свята в скобках (—) є тільки православні, прочі свята спільні українцям греко-католикам і православним.

—o—

Зміни місяця:
Повня дня 7. жовтня.
Нів — дня 21. жовтня.

—o—

Столітний календар віщує на цей тиждень: погода, ночі імлисті й холодні, часами хмарно.

———

Хто пише новинки, нехай подає докладно, коли що сталося (дату) та імена й назвища всіх осіб, про які мова, бо інакше новинка не має значіння і її не помістимо.

—o—

— **Поможім!** Церковний Комітет в Вичілках, пов. Бучач, побудував нову церковцю, але задовжився і тому звертається отсим до добрих людий з просьбою посилати, що хто може на церков у Вичілках. Гроші, хочби й найменші квоти слати на адресу: Федь Парубочий, с. Василя, Вичілки п. Монастириска, — для Церковного Комітету.

— **Брати Лемки прозрівають.** В Ждині, пов. Горлиці був 14. вересня плебісцит проти коршми. Всіх голосуючих було 156 і всі голосували проти коршми. В Ждині намножилося перед війною богато шинків, бо сюди йшов шлях на Угорщину (возили сіль і нафту, а з Угорщини муку й вино). Та тепер, коли туди дорога замкнена, ті шинки, що колись випорожнювали кишені візників, усі взялися обдирати бідну Ждиню (около 500 люда). Се зрозуміли свідомі люди й тепер використали закон та проголосили бойкот горівці (палюнці). Маємо надію, що з днем 1. січня 1931 р. в Ждині вже не вільно буде продавати тої отрути.

— **Неповинно каралися в тюрмі.** В днях 22 і 23. вересня відбулася розправа проти Ващука Павла, Дідича Волод. і Кондратюка Мих. з Комарова пов. Сокаль. Були арештовані 29. травня, як підозрілі в намаганім убийстві Яна Сапіги з Комарова, якого прострілив хтось в руку з 28. на 29. травня 1930. Арештовані сиділи два тижні в Сокалі, а потім аж до розправи у Львові. По зізнанню свідків на оборону обжалуваних і по переслуханню ком. постерунку Солєцкого і пост. Курпєля з Переспи та Я. Вартальского з Сокаля— суд увільнив всіх трьох обжалуваних від вини і кари. Боронив адвокат Др. Ст. Шухевич, якому увільнені складають за це на цім місци сердечну подяку.

— **Датки на добрі цілі** прислали через нашу адміністрацію: Козуб Володимир, Гаї великі пов. Тернопіль, для «Рід. Школи» 1 зол., Інвалідам 2 зол., Пластовий Дім 1 зол. і Пресовий Фонд 1 зол. — На «Р. Школу»: Терновий Осип, Куропатники, пов. Бережани 4 зол., Кухарчук Теодор, Здолбунів 5 зол., Сливинський Прокіп, Камінне, Тисьменичани 3 зол., Янчук Роман, Сінівці, Борсуки 5.85 зол. — Союз Українок, Нисмичі, пов. Сокаль на політичних вязнів 24.67 зол. Співак Мирослав, Терпилівка, на пол. вязнів 5.70 зол., Расевич Дмитро, Гадиньківці на пол. вязнів 1 зол. і на Інвалідів 1 зол. Козак Михайло, Вербиця, Угнів, на Рідну Школу 5 зол., політ. вязнів 5 зол. і Укр. Шпиталь 5 зол. — Свідомі хлопці з Гатович пов. Сокаль, ідучи до бранки, зложили 13.70 з. на політичних вязнів. (Прислали до Адм. «Н. Справи»). Честь жертводавцям!

— **На 20 літ тюрми** засудив коломийський суд М. Івасюка з Жабя за ріжні убивства і грабунки.

— **Сумно, панотче!** З Завізова, пов. Здолбунів (на Волині) пишуть, що тамошній панотець О.О. Лопухович зажадав за похорон жінки Лук. Козюхни 30 зол., а коли той не мав, то о. Л. зажадав поруки двох людий, та що й поруки годі було брати, бо не було надії на гроші, то помершу похоронили без священика. В иншім випадку о. Л. зажадав за похорон риби (бо не було гроший), а коли селянин приніс рибу, то о. Л. злаяв його непристійними словами, бо риби на його думку було замало.

— **Честь тим, що навертаються до свого рідного!** В селі Колесниках пов. Здолбунів є громадянин Архип А. Демянчук. Він колись, як громада допоминалася в пок. о. Ол. Борецького, аби відправляв по українськи, виступив проти громади. Та коли вже в церкві почалися українські богослуження, тоді А. Л. Демянчук став диригентом хору і ревно трудиться над перекладом церк. словянського тексту (який у нас деякі панотці вимовляли з мо-

Читання з історії України

86)

Другий зрив України до бою за волю. Приготовання до нової війни з Польщею.

Тоді, коли в Переяславі просили польські комісарі гетьмана Хмельницького підписати умову згоди з Польщею, в Кракові коронувався новий польський король, Ян Казимир, той, котрого гетьман уважав за свого прихильника й котрому поміг стати королем. Цей король передусім довів до згоди між посвареною польською шляхтою й доконав цего, що польський сойм однозгідно ухвалив, зібрати 30 тисяч реґулярного війська проти козаків. Також дав королеви заздалегідь право, скликати «посполите рушенє», як зайде того потреба.

Сперечалися тільки за те, кого поставити за вожда над новим польським військом. Яреми Вишневецкого не любив король тай не любила шляхта за його буту. Деякі хотіли Потоцкого і Калиновского, але не мали більшости. Тоді король став сам начальником війська а до помочі прибрав собі трьох шляхтичів: Фірлея, Ляндскороньского й Остророга. Фірлей був сивий старець, дуже скромний, не любив почестий ні гонорів — і він став найстаршим королівським помічником, хоча, як і два інші помічники, до проводу над військом а ще підчас війни не дуже надавався.

При кінці березня 1649 року (вже по тих ухвалах сойму) вернули з України ті комісарі й оповістили, що Польща в небезпеці, що Хмельницький ані не думає годитися, що збирає військо проти Польщі й вербує собі турків і татар до помочі. Треба або готовити нове військо, аби піддатися Хмельницькому.

Коли король і сойм довідалися, як Хмельницький твердо й гордо поступив собі з польськими комісарами і які умови ставить, король приказав новим польським атаманам рушати з військом на Волинь. Було того війська около 15 тисяч самої шляхти, але кождий мав з собою двох або й більше слуг, які в потребі також могли воювати, отже всего можна припускати около 40 тисяч люда. Військо мало бути готове до бою, тільки не сміло йти поза ту границю, яку визначив Хмельницький. Мало стояти на Волині. Поляки думали, що Хмельницький налякається того походу й зараз згодиться на польські предложення, так, що до нової війни не прийде.

Але — хоча й Хмельницький не казав зачіпатися з Поляками, бо справді думав ще переговорювати в часі Зелених Свят, то самі українські селяни на Волині почали зараз збиратися в загони й нападати на польські відділи. Ще 5. березня отаман Гарасько здобув Острог і вирізав чотириста польських міщан і жидів. Другий загін напав на місто Корець і також побив шляхту й жидів, дідич Корецький утік.

Отаман Кривоносенко почав воювати на Полісю, отаман Донець здобув Заслав. Говорили, що йому помагає його сестра — чарівниця, яка наперед вгадувала, де можна напасти на ворога, а де треба ухилитися від битви, і що її ворожа зброя не бралася. І справді коли Фірлей рушив на Заслав, а отаман Донець рушив з міста проти нього, то сестра радила, аби втікав. Та брат не послухав, почав битву і Фірлей побив його а сестру й другу хоробру дівчину Солоху зловив і казав посадити на палі. Обі зґинули геройською смертю за рідний край.

Головна сила польського війська стояла під Константиновом, а звідси ходили тільки більші польські ватаги розбивати селянські загони. Здобули Звягель, де вирізали всіх Українців, взяли підступом Бар (переодягнені за селян, що ніби везуть дрова й пиво) і тут також вигубили богато православного народу.

Таким чином і самі Поляки зломили вже те перемиря, яке підписали в Переяславі, бо вони здобули Бар, Шаргород, Гусятин і намагалися йти в глиб України.

Тимчасом Хмельницький переловив лист воєводи Кисіля до Москви, а Поляки переловили лист Хмельницького до хана — а це все були певні знаки, що тут про мир нема мови і що небаром розгориться нова війна України з Польщею.

Одного дня 600 козаків і селян напало на маєток того хитрого перевертня воєводи Кисіля, Гущу, й знищили його, а Кисіль ледво втік з життям.

Цілий квітень, травень і червень тривали на Волині такі сутички українських загонів з польськими відділами, про перемиря вже ніхто не думав. Тимчасом на Україні весь народ почав збиратися на війну. Хмельницький розіслав універсали й завзивав усіх вступати до козаків і йти боронити Матір — Україну. Чигирин, столиця гетьмана, заповнилася юрбами народу ріжного стану: йшли селяни і міщани, прості люди і шляхтичі, молоді хлопці, господарі й сиві старці, ішли ремісники, купці, промисловці, поважні райці, бурмістри, писарі, канцеляристи. Всі варстати затихли, всі крамниці опустіли, броварі й млини поставали, уряди не урядували, бо все рушило на війну під стяг Хмельницького. Навіть могили для помершого не було кому викопати, бо й гробокопателі пішли до козаків.

(Далі буде)

—o—

сковська) на українську мову. Він також став передплатником «Народньої Справи». Громада тепер тішиться ним і шанує.

— **З нагоди весілля** Степана Івасика з Пел. Левицькою в Вірку, п. Перемишль, зложив Х. Суровецький 5 зол. на «Р. Школу». (Вручено через М. Романика філії Р. Ш. в Перемишлі).

— **Що за робота?** З Ольшан, п. Луцьк, пишуть, що сини солтиса Ул. Криворучки і він сам нападають людий і вже були за те карані. Як це правда, то чогож люди вибирають собі такого «войовничого» солтиса?

— **Гарно.** В кол. Борек-кути, п. Костопіль, засновано 27. липня кооперативу «Поступ». Сталося це завдяки освідомлюючій праці й допомозі братів Галичан а також посла Серветника й д. Трофимчука, за це громада щиро їм дякує.

— **Посмертна згадка.** Гриць Матвіїв з Вільок Мазовецьких, повіт Рава руська, бувший стрілець Укр. Гал. Армії і свідомий громадянин передплатник «Нар. Справи», упокоївся 2. вересня по важкій недузі, якої набавився у визвольній війні і в таборах, в 33 році життя. Покійний був членом ріжних українських установ, основником кооперативи в своїм селі і ревним працівником на народній ниві. Його передвчасна смерть вкрила всіх, хто його знав, глибокою жалобою. Величавий похорон відбувся 4-го вересня. Рідна земля, яку Покійник так щиро любив, нехай Йому буде пером!

— **Злочини.** В Березнім, пов. Костопіль, поранив Яків Баранчук Юхима Куряту ножем. — Тамже прострілив хтось Ланового в уста. — На Ринку в Дрогобичі порізалися в ночі 22. вересня «файні хлопці» за дівчину. В тій різанині Ілько Івасечко впав трупом, Тарас Вариводa ранений в бік, два легко ранені, а два вийшли ціло. Всі з передмістя Лішні. — Суд засудив Олексу Ковальського зі Збоча, повіт Калуш на 15 літ вязниці, за те, що він в травні цего року замордував свою жінку Маґду. — В Мразниці пов. Дрогобич застрілив Михайло Мацьків свого брата Олексу. Каінови пішло за маєток. — В Щирци убив Стефан Стойко свою сусіду в сварці за ґрунт. Поліція при погоні ранила Стойку в ногу.

— **Пожежа в Березнім.** Б Березнім пов. Костопіль згоріло трийцять склепів, дві чайні і пекарня.

— **Скільки є курий у Чехословаччині.** Чехи обчислил, що в цілій своїй державі мають 15 міліонів курий. Вони зносять 1200 міліонів яєць річно, але в Чехословаччині люди їдять більше яєшниці, ніж у нас, тому тих яєць їм за мало і спроваджують ще 70 міл. яєць з заграниці. Цікаво, що тепер у Чехословаччині живе 15 міл. людий, отже на кожного припадає одна курка!

— **Взяли себе на вили.** Дві завзяті дівки з Генрикова коло Лєшка, Марцінкова й Ґролєвска, посварилися в полі при згортанню отави й почали «штурмувати» себе вилами. В тій «битві» Ґролєвска впала смертельно поранена в голову, а Марцінкова пошарпана на цілім тілі.

— **Не купуйте кота в мішку.** В Конюхові були якісь аґенти з образами фірми з Вильна й позабирали в людий завдатки на образи, які мали коштувати по півтора зол. за штуку. Але фірма поприсилала їм образи по 18 зол. за штуку! Що робити? Як не підписували замовлення на образи по 18 зол., то мають право не приймити присланих дорогих образів. Та найліпше було не замовляти в аґентів нічого. Чи раз ми вже перестерігали людий перед аґентами, а все таке повторюється. І що за «артистичні» образи можуть мати наші люди з — Вильна! (Як на замовленнях була ціна образів — 1.50 зол. — то дорожчих образів не приймайте, але як не була подана докладна ціна, то мусите мати свідків, що була мова про образи по 1.50 зол., инакше фірма може тягати Вас по судах).

— **Смертоносні дроти.** В селі Ґлобувск коло Ополя зірвав вітер електричні дроти й кинув їх на дорогу. Саме вийшли діти зі школи й непрочуваючи небезпеки підбігли до дротів. Шестеро їх діткнулося дроту ногою й згинули на місці. Потім ще надбігла мати одної з погибших дівчат і тримаючи на руках малу дитину в розпуці кинулася до дочки. В тій хвилі згинула й мати і дитинка.

— **Найстарше вино.** В Римі відкопали при якійсь роботі збанок вина. Учені сказали, що цей збанок має 1600 літ отже й вино в нім має тільки літ. Чи вже хто напився того вина, не знати.

— **Вибухла фабрика пороху.** В американській державі Кензес, в місті Діпонт, вилетіла в повітря велика фабрика пороху. Вибух знищив богато домів в околиці. При тім згинуло 125 родин. Сталося це 13. вересня. — Отже «тринайцятка» справді була для тої фабрики нещаслива.

Др. мед. **Максим Тимків,** був. лікар внутрішньої і діточої клініки в Празі ординує в Сколім (дім Лісовського, де давнійше була Дирекція Обезпечень).

— **Спростовання.** В календарі нашому **«Золотий Колос»** на 1931 рік в оголошенню фірми Герман Ляндес у Львові, вул. Городецька ч. 54. ошибочно через заміну заміщено невластиву клішку кружлівки. Почуваємось проте до обовязку повідомити наших Шан. Читачів, що загально відома зі солідности фірма Герман Ляндес у Львові провадить дальше кружлівки виключно **«Альфа — Ляваль»,** які за свою солідну будову, легку обслугу і докладне відтовщування отримали понад 1.300 найвищих нагород і відзначень. **Адміністрація.**

— **Обережно з бугаями!** В Козєніцах над Вислою в середній Польщі перевернув розлючений бугай лодку, якою його перевозили купці через Вислу. Чотири купці враз з бугаєм втопилися. — Знова инший розлючений бугай напав коло Іновроцлава на автобус, що був помальований червоною краскою і перелякав подорожних на смерть та потоpołщив цілком той нещасний автобус.

— **Сіють збіжжа з літаків.** Канадийські фармери (господарі) починають сіяти збіжже з літаків, бо там мало хліборобських робітників. Чи це буде корисне — покажуть жнива.

Остання вістка.

Митрополит Шептицький виїхав до Варшави, щоби заступитися у Пілсудского за українські школи.

ВИБОРЧИЙ ПОРАДНИК.

(Далі).

Взірець ч. 3.

Збірна виборча реклямація, коли когось поминули в списі осіб, управнених до голосовання.

(Приклад):

До
Обводової Виборчої Комісії
в Трибухівцях.

Реклямація.

Ілько Задорожний, замешкалий в Трибухівцях бучацького повіту, якому прислугує право голосування в громаді Трибухівці, звертає увагу Обводової Виборчої Комісії, що в списі виборців поминено цілий ряд осіб, яким прислугує право вибирання, а саме:

1) В списі не поміщено много виборців жінок, як Марію Лучків, Олену Горбову, Горпину Лещій і. т. д., хотяй всі ті жінки є горожанами польської держави, покінчили 21 рік життя і мешкали в дни розписання виборів у громаді Трибухівці.

2) В списі поминено Гриця Гарбуза і Максима Яворського, хотяй вони вже від пів року мешкають в громаді Трибухівці і мають всі інші передумови вибирання.

3) В списі поминено Василя Книша і Івана Чавса, хотяй від їх покарання за проступок крадіжи минуло вже більше, як три роки, числячи назад від дня розписання виборів.

Зволить про те Обводова Комісія перевести відповідні розвіди і умістити в горі наведені особи в списі виборців.

Трибухівці, дня . . . . 1930.

Ілько Задорожний,
господар, замешкалий в Трибухівцях.

Арт. 37.

1) Коли хтось внесе реклямацію проти того, що когось неправно вписали до спису виборців, то обводова комісія має до 24-ох годин повідомити про це ту особу, якої право вибирання піддано в сумнів, і поучити її, що прислугує їй право до 3-ох днів від дати доручення, однак **не пізніше, як до 48 днів від оголошення виборів,** внести на письмі, або устно до протоколу свій спротив з доказами.

2) Доручити таке повідомлення мають або почтою за зворотним рецепісом, або за потвердженням відбору до рук власних повнолітнього члена родини, чи домівника тої особи, якої право вибирання запротестовано.

3) Обводова комісія розглядає таку реклямацію та рішає.

4) Це рішення доручується інтересованим сторонам таксамо способом передбаченим в уст. 2), а рівночасно обводова комісія оголошує рішення, то зн. вивішує **оповістку в льокалі виборчої комісії.**

Пояснення:

Як ми вже згадали, кождий виборець може процесуватися за права виборців, навіть колиби він і не був особисто заінтересований. Тому кождий громадський виборчий комітет повинен одному або і кільком своїм членам доручити пильнувати спису виборців, щоби не бракувало ні одного управненого виборця і щоби ні один неуправнений не був поміщений у списі. (Диви взірець ч. 4. і 5.).

Взірець ч. 4.

Реклямація проти поміщення в списі таких осіб, що не мають права вибирати.

(Наприклад):

До
Обводової Виборчої Комісії
в . . . . . .

Реклямація.

Петро Назарчук замешкалий в Долинянах рогатинського повіту, просить вичеркнути зі спису виборців громади Долинян осіб, яким не прислугує право вибирання, а саме:

1) Бартоломея Дзєдзіца і Ядвіґу Дзєдзіц, тому, що вони замешкали в селі щойно в тиждень, числячи від дня розписання виборів. Доказ: переслухання громадського поліціянта Богдана Петришина і підписаного.

2) Хаіма Ґруфта і Мацєя Бжозу тому, що вони в дни розписання виборів не мали покінчених 21 літ життя.

Доказ: метрики уродин, які Обводова Комісія зволить зажадати.

3) Антоніну Свідер і Панька Хруня, **бо перша була в 1929 р. карана за** проступок обману, а другий за проступок крадіжи.

В виду представленого, наведені особи є позбавлені права вибирання і тому зволить Обводова Виборча Комісія вичеркнути їх зі спису виборців.

Долиняни, дня . . . . . . 1930 р.

Петро Назарчук,
господар в Долинянах.

Взірець ч. 5.

Спротив (рекурс) проти реклямації в справі вичеркнення виборця з виборчого спису.

До
Обводової Виборчої Комісії
в Ходачкові.

Спротив.

Дня . . . . . 1930 р. повідомила підписаного Обводова Виборча Комісія, що Ян Бромільскі вніс реклямацію проти поміщення підписаного в списі виборців громади Ходачків, тернопільського повіта, ніби тому, що підписаний не є горожанином польської держави, що був караний за злочин тяжкого ушкодження тіла, і що в день перед розписанням виборів не мешкав в громаді Ходачків.

Докази Яна Бромільського не є стійні:

1) Підписаний є горожанином польської держави.

Доказ: залучене в удостовіренім відписі свідоцтво приналежности і «довуд особісти».

2) Правдою є, що підписаний був караний за злочин тяжкого ушкодження тіла, карою 4-літньої вязниці, одначе було то ще в 1914 р. Підписаний відбув кару в 1918 р., а від того часу минуло вже більше як 5 літ.

Доказ: Акт карного Суду в Тернополі Фр. 124/1914 р.

3) Підписаний мешкав день перед розписанням виборів в громаді Трибухівці.

Доказ: посвідка замельдовання і свідки: Михайло Правдолюб і Петро Коваль, господарі в Трибухівцях.

Зволить про те Обводова Комісія відкинути реклямацію Яна Бромільського.

Ілько Крілик,
господар в Трибухівцях.

Жалоби до Окружної Виборчої Комісії.

Арт. 38.

1) Проти рішень обводової виборчої комісії прислугує кождому виборцеви право жалоби до окружної виборчої комісії.

2) Коли розходиться про особи в арт. 36 уст. 3 (відмовне рішення умістити якусь особу в списі виборців) і в арт. 37 уст. 4, слід жалобу внести через властиву обводову комісію до 3-ох днів від дати доручення. Для інших осіб в часі 3-ох днів від дати оголошення рішення. (Диви взірець ч. 6).

Взірець ч. 6.

Жалоба до Окружної Комісії ізза відмовного вирішення реклямації.

До
Окружної Виборчої Комісії
в . . . .

Жалоба.

Івана Поліщука проти відмовного рішення Обводової Виборчої Комісії в . . . . . . повіту . . . . . . доручeного підписаному . . . . 1930 р.

Обводова Виборча Комісія не узглянила реклямації підписаного, жадаючої поміщення його в списі виборців до сойму в громаді . . . . . ніби тому, що підписаний не мешкав день перед розписанням виборів в громаді . . . . . . і то-

Заява трьох українських партій
про останні випадки в краю.
(Надісланий комунікат).

Центральний Комітет Українського Національного Демократичного Обєднання на засіданні в дні 25. ц. м., Головна Управа Української Соціялістично - Радикальної Партії на засіданні в дні 26. ц. м. і Центральний Комітет Української Соціял-Демократичної Партії на засіданні в дні 28. ц. м. у звязку з подіями на терені Галицької Землі, після взаємного порозуміння прийняли однодушно такі постанови:

1. а) Стверджується, що організоване в політичних партіях та громадсько-суспільних, культурних і господарських установах українське громадянство не може нести збірної відповідальности за вчинки, виконувані таємними конспіративними організаціями чи окремими особами, котрі ані не підлягають ані не можуть підлягати ніякій громадянській контролі;

б) Зокрема в справі масових пожеж, які рівночасно вибухали так само і на корінно польських етнографічних землях, які то пожежі спершу навіть польська преса приписувала виключно асекураційній спекуляції, а які й потім на нашій території самі урядові чинники лише частинно відносили на рахунок української конспіративної організації, — стверджується, що, поскільки вони справді є ділом українських рук, то вони з національного погляду безцільні, позбавлені політичного змислу та неоправдані навіть ніякими революційними мотивами;

2. а) Тому рішуче протестується проти перекидання законом недопустимої збірної відповідальности і відплати за всі ті акти на невинне і безборонне сільське й мійське населення та проти нагінки польської преси і ріжних польських організацій на все українське населення;

б) Зокрема закладається протест проти безправних вчинків так званих пацифікаційних віддолів, що загрожують здоровлю та життю невинного населення, та проти нищення українського майна й українських культурних і господарських інституцій, створених важким зусиллям цілих поколінь як духовий і матеріяльний дорібок усього українського народу;

3) Взивається всіх українських громадян зберігти в нинішні важкі дні рівновагу духа, не піддаватися зневірі, не відтягатися від громадської праці та ще дужче обєднуватися біля свого національно-політичного проводу.

За Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання:
Д-р Дмитро Левицький,
голова
Д-р Любомир Макарушка,
головний секретар;

За Головну Управу Української Соціялістично-Радикальної Партії:
Д-р Іван Макух,
голова
Д-р Матвій Стахів,
головний секретар;

За Центральний Комітет Української Соціял-Демократичної Партії:
Д-р Лев Ганкевич,
голова
Іван Квасниця,
головний секретар.

—о—

Не упадайте!

З богатьох сіл отримуємо довгі описи що тепер діється по наших селах. Просимо зрозуміти, що тих дописів містити не можемо, бо вони здебільша булиби сконфісковані. Кличемо тільки: Не упадайте й памятайте ще, що наш нарід перебув у своїй історії богато важких пригод, а живе до нині, великий і здоровий. Нещасний тільки тому, що в давнійших і недавних часах був за мало свідомий і замало згідливий.

Що в світі чувати

По всій Україні

далі неспокої й напади та підпали комуністичних магазинів.

Більшовицькі урядники зі страху втікають з сіл, а більшовицька поліція ловить їх і транспортує назад на села.

В Одесі виарештували богато Українців, у яких нібито мали знайти відозви до чорноморських моряків, аби зброїно виступили проти московської влади на Україні.

В копальнях Донецького краю були часті «саботажі», а тому влада дає туди тепер робітників — комуністів. Але ці трохи попрацюють і втікають, бо праця важка, а харчів і води не стає.

В Херсонській ґубернії і над Волгою вже й німці-кольоністи повстають проти комуни. Вони доси сиділи тихо, бо більшовики їх не дуже переслідували, знали, що німцеви годі так дошкулювати, як покірному українському селянинови.

На Сибірі

воюють тепер великі ватагі партизанів — повстанців проти більшовиків, а їх кличем є: «Ради (совіти) без комуністів», значить, щоби була задержана форма радянського вибору народних представників, але аби не було комуни. До цего ладу схиляється богато комуністів, головно селянські сини, тому більшовики висилають проти тих партизанів відділи зложені з китайців і ріжних иньших народностей, тільки не з москалів і Українців.

Недавно більшовицький уряд наказав змобілізувати всіх ослів, які є на території радянських «републик». Тими ослами мали возити збіжжа, бо осли дуже витревалі й мало їдять. Але було сміху, коли показалося, що нігде в Росії ні на Україні нема ослів, так що навіть комуністичні ґазети пишуть, що «треба бути ослом, аби мобілізувати ослів, коли їх нема».

В Женеві

радив той Союз Народів над долею нещасних «національних меншостей», то є народів, що попали під чужу владу. Деякі держави, головно Німеччина, є за тим, аби меншостям дати більші права й аби Союз Народів контролював, чи яка держава не надто знущається над тими народами, що їх по війні поділили на части. Але инші були проти того і казали, що то є справа держав а «меншости» не мають права скаржитися перед Союзом. Дивно, що до цих, які так виступали проти тих народів, належать такі держави, що самі недавно ще були в неволі й терпіли, приміром Чехи, Польща, Греція і иньші. Вони видно забувають, що «щастя колесом крутиться» і може до того, що нині щасливий, завтра обернутися задом.

Та що там не вирішилиб, Союз Народів однаково нічого нікому не поможе, бо його члени самі жеруться між собою і жадної сили не мають.

В Німеччині

були недавно великі манєври. Є звичай, що на маневри запрошують представників усіх держав, з якими жиють в згоді. І Німці запросили всіх, — крім представників Польщі, Бельгії і Франції. Цих не запросили.

В Румунії

пропали десь важні військові пляни й деякі з них оголосили комуністичні ґазети. Видно, що хтось передав ті пляни більшовикам. В цім підозрівають румуни ґенерала Мірческу, що був колись міністром війни. Він пробував застрілитися, але його відратували.

В Ґрацу

і в иньших містах Австрії були протичеські демонстрації і в деяких чеських домах вибили шиби. Причина тому така: Недавно один австрійський німець, Маєр, був у Празі і в розмові зі знайомим висловився образливо про 28. полк австрійської піхоти, в якім служили самі чехи і всі на початку війни піддалися москалям. Хтось підслухав цю розмову, Маєра чехи арештували й засудили на кілька місяців вязниці. За це в Австрії на чехів велике обурення.

В Празі

і в инших чеських містах були протинімецькі і протижидівські демонстрації. Вибивали шиби в німецьких конзулятах і напаствували жидів на вулицях. Поліція в кількох випадках стріляла до демонстрантів, двох убила а богато ранила. Є ранені й між поліцією. Цікаво, що Чехи робляться супроти Німців такі відважні.

До Болгарії

вернувся цар Фердинанд. Він був царем до кінця війни, потім його прогнали, а царем став його син Борис. Аж тепер старий Фердинанд, що жив 12 літ в Німеччині, випросив собі в Болгарів дозвіл вернути до Болгарії та прирік, що не буде мішатися до політики.

В Польщі

йде «мобілізація» польських партій до виборів, хоча ще ріжні чутки ходять про ті вибори. Партії пробують лучитися в бльоки проти

му, що підписаний не є горожанином польської держави.

Замітити годиться, що Обводова Виборча Комісія не розслідила докладно реклямації і тому полагодила її відмовно. Підписаний на доказ замешкання день перед розписанням виборів в громаді . . . . . . навів свідків а між ними громадського поліціянта. Комісія не переслухала свідків і тому видала відмовне рішення.

Таксамо Комісія не уважала залучене в удостовіренім відписі свідоцтво приналежности до громади достаточним доказом, що підписаний є горожанином польської держави.

Зволить проте Окружна Виборча Комісія розглянути ще раз справу, перевести подані підписаним докази і умістити підписаного в списі виборців громади . . . .

. . . . . . дня . . . . . . 1930 р.

(Імя і прізвище і точна адреса).

ЗАУВАГА: Жалобу внести в речинці трьох днів від дня доручення відмовного рішення Окружної Виборчої Комісії.

Поправки виборчих списів.

Арт. 42.

Від хвилі, коли Окружна Виборча Комісія спис виборців затвердить (арт. 39), вільно в списі робити поправки лише на основі вироку Найвищого Суду, а оригінал або відпис того вироку (удостовірений судово чи нотаріяльно) має бути долучений до актів. Зрештою не вільно поміщувати в списі нових виборців, а вичеркувати **з лістів вільно тільки померших** за предложенням урядового свідоцтва смерти, яке треба долучити до виборчих актів.

Всі виборчі письма, реклямації, заяві, рекурси і т. д. є вільні від стемплевих оплат. (Арт. 100).

—о—

Що затівають „Русскі“
на Лемківщині

Від якогось часу взялися у нас «русскі» (москвофіли) до роботи, але з готової миски.

Між иншими крутиться по нашій закутині (Лабова) ніби інструктор Р. Р. С. («Русскаго Ревіз. Союза») зі Львова якийсь Батерчук чи Батенчук. Їздить він від села до села, спрошує людей старших, а навіть дітий на довірочні наради і там або бреше як нанятий або в своїй тупоумности не розріжняє, де кінчиться лож а настає правда. Українців у него нема, тілько якісь баламути, котрі жиють коштом «русских». Наші Лемки, нарід ще малосвідомий, слухають того «господина». Тільки немногі прозрівають, що то за «птаха». Але вже тепер страшно робиться, що буде з тими бідними Лемками, що і дальше будуть слухати його і йому подібних русофільських аґітаторів. Помагають їм ревно кацапські ґазети, котрі виходять і в краю і за границею. З них найповажнійша обємом американський «Лемко» під редакцією Дмитра Вислоцького, правника передвоєнного, вправді Лемка, але не працюючого для Лемків, тілько для власного інтересу (біснесмен). Фаху ніякого не має, тай робить інтерес **на своїх краянах і їх баламутить.** Що там пище і впоює в Лемків то аж страшно робиться, що колись з того вийде для Лемків. — Пригадаються Лемкам Талєргофи і Ґраци, але тоді буде вже пізно. Очуняйте, брати Лемки, поки час, бо буде колись біа. Покиньте ви своїх русофільських проводирів а слухайте свого хлопського розуму. Проводирі роблять на вас **і за вашими плечима інтереса а вас ведуть** на погибель.

Щиро і правдиво прихильний вам

Лемко.

«одинки», але в Східній Галичині мабуть усі злучаться проти українських виборців, бо на нас всі одним духом дихають.

Є чутка, що нібито мають небаром випустити на волю тих бувших послів, що сидять в військовій тюрмі в Берестю. Вони малиби відповідати з вільної стопи. Та це лише ще чутка. (З українських б. послів є там: Д. Паліїв, Ліщинський, Др. Когут і Целевич. Иньші арештовані б. укр. посли — Кунько, Кузик, Яворський, Васильчук і ин. сидять по цивільних вязницях).

Недавно віднайшли аж десь в Югославії того, що приготовляв замах на більшовицьке посольство в Варшаві (підложив бомбу в комин). Це є Ян Поляньскі. Він мабуть є з Румунії — а тому може передадуть його Румунії. Дивно лише, що його пізнали на одній фотографії з якимись комуністами. Виходить — що він був або провокатор, або — щось иньше неясне.

Хтось кидає бомби на українські доми.

Нічию з 15 на 16 вересня кинула якась ворожа рука бомбу до льокалю Повітового Союзу Кооператив у Сокалі. На щастя бомба не вибухла. Тої самої ночі облито чорнилом вивіску Українського Кооперативного Банку а на мурах камяниці в котрій міститься ця установа розліплено відозви «Комітету Оборони Кресуф Всходніх».

В ночі з 22 на 23 вересня кинув хтось до української кооперативи в Раделичи пов. Дрогобич дві бомби. На щастя і ці бомби не вибухли.

—о—

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ

Рівночасно з ревізіями й арештованнями по селах перевела поліція богато ревізій і арештовань по містах. В Коломиї, Тернополі, Рогатині, Станиславові, Ходорові, Перемишлі, Калуші й деяких иньших переведено ревізії в богатьох українських домах і арештовано богато осіб з між української інтелігенції.

—о—

ДВА СУДДІ АРЕШТОВАНІ

В Калуші арештували двох судіїв українців: Ст. Гладишевського й В. Микласевича. Польські ґазети пишуть, що вони оба брали участь в діяльности «Пласту» і буцімто були замішані в діяльність «Української Військової Орґанізації».

—о—

Ревізії в родичів Е. Коновальця

Поліція перевела в Зашкові коло Львова докладну ревізію в домі родичів Евгена Коновальця, якого польські ґазети називають командантом цілої «Української Військової Орґанізації» і про якого пишуть, що він із заграниці керує тою Орґанізацією. При ревізії забрали переписку.

—о—

ЗАСТРІЛИЛИ ПІДПАЛЯЧА?

Польські ґазети пишуть, що в Дзвинячи коло Заліщик вартівники стирт застрілили якогось чоловіка, що підкрадався до стирт.

—о—

ПРО „ЗОЛОТИЙ КОЛОС"

Вже зраділо моє серце, смуток уступився,
Бо на світ «Золотий Колос» знова народився.
Я витаю тебе, гостю, — календарю, пане,
Бо є в тебе все новеньке, — що буде — настане.
Який гарний чепурненький віночок сияє,
Як господар своїх гостей — щиренько витає!
І Гануся малесенька і Івась дивився,
Як віночок золотенький в гості запросився.
А як глянеш в сам календар і станеш читати,
То спішиться, щоб кінчити, вдруге зачинати.
Про Українські племена — про Дніпер глибокий,
Про Полтаву і про Київ — тай про степ широкий.
Про Шевченка, як бідив він в неволі богато,
Прочитає і розкаже дітям своїм тато.
Тепер дальше про планети і місяць і сонце
Будеш знати без науки — а прочитай конче.
А скільки там оповідань і вірші цікаві,
Як то наші славні стрільці добували слави
Та як народи по світі долю здобували,
Варто, щоб Ви сестри й братя все те прочитали!
Тай усякі пояснення, як і що робити,
Щоби нужди позбутися і в гаразді жити!
Чи старий то, чи молодий, хлопець чи дівчина —
Для кождого в Календарі цікава новина!
Огороди щоб родили — і се треба знати,
Де — коли — і що садити, як треба плекати.
А щоб добре коровиця молока давала,
То я знаю, бо в «Колосі» все те прочитала.
Жінки — вірте і слухайте, що з книжки богато
Я навчилась, але маю господарку за то.
В мене кури і корови, телята, безроги,
Все ведуться і всьо маю гарне і здорове.
І не знаю я ні чарів — і шептів не вмію,
Тільки одно: що читаю і все розумію.
Купіть собі цей Календар, бо і я купила,
Тих 2 злотих, хоч я бідна, а не пожаліла.
В кождій хаті «Золотий Колос» гостем має бути
Бо від него ми освіту мусимо здобути.
Сей календар то мудрости глибока скарбниця —
Се Вам пише молодиця *Ганка Білолиця*

Застрілили ґімназиста

Поліцай Й. Вацек і Мурин арештували учня 7. кляси Мих. Боднара, якого підозрівали в підпалах у Борщівщині. Коли його провадили до Заліщик, по дорозі поліцай Вацек застрілив його — як говорить — тому, що Боднар пустився втікати.

—о—

ПРИГОДИ З ВАРТІВНИКАМИ

Між Коломиєю і Воронянкою переїхав поїзд Дмитра Шетендина з Товмачика. Шетендин робив службу вартівника перед замахами.

На вартівників з Сигнівки, що стерегли залізничого тору Львів-Стрий, напали якісь люди й побили їх. Арештували трьох людий, підозрілих в тім нападі.

—о—

Замах на „силу" у Львові

Минулої суботи вечером кинув хтось до редакції комуністичної ґазети «Сила» у Львові фляшку з якимсь плином. Фляшка розбилася а від того плину вибух огень і займилися папері редакції. Огень побачили й погасили. Польські ґазети пишуть, що цей замах мабуть виконала «УВО», бо «Сила» вписувала зневажливі статті про Українців і бувшу Українську Галицьку Армію.

—о—

Хтось підпалює добро українських священиків.

В Озірній, пов. Зборів, підпалив хтось стіжки збіжжа о. Яновича. Все згоріло до тла.

—о—

Замикають читальні

Дістаємо відомости, що в богатьох селах, головно в Дрогобиччині староства припинили діяльність читалень «Просвіти».

—о—

Дальше арештують бувших послів

Довідуємося, що арештували ще б. посла Максимовича і б. сенатора о. Юл. Татомира.

—о—

НЕ МОЖЕМО МІСТИТИ

Ще раз повторюємо, що описів тих ревізій і всего того, що переживають тепер українські селяни й установи, не можемо містити, бо ґазета булаби сконфіскована. Тому просимо тих людий, що надіслали нам розвучливі дописи, не гніватися на нас, як непобачуть своїх дописів в ґазеті. Просимо ті дописи посилати до тих ґазет, що виходять частійше, аніж раз на тиждень («Діло», Нов. Час»), а ми потім дещо з того, що в них не буде сеоркнене, передрукуємо.

—о—

Австрійські воєнні позички.

Підчас світової війни затягнула австрійська держава кільканайцять внутрішних позичок у своїх громадян — на покриття воєнних потреб. Кождий, хто дав на таку позичку гроші, одержував так звану «облігацію», себто документ, що ручив за зворот позички по кількох чи кільканайцяти літах. Та війна випала для Австрії нещасливо і вона розпалася. Воєнних позичок не звертає ніхто й до нині і мабуть уже ніколи й не зверне. Всеж таки ріжні обманці використовують легковірність наших людий і потішують, що ніби вони можуть виставитися о зворот позички, чи якогось проценту, тощо. Тому остерігаємо перед такими спекулянтами і ще раз зазначуємо, що ті позички вже здається пропали.

Хто ще має облігації тих позичок, не повинен їх викидати, най собі ще полежать. Але усяких аґентів і спекулянтів, що поширюють такі обіцянки і беруть «золоті» на якесь «вписове», треба проганяти із наших сел. Якби була колись якась можливість звороту тих позичок в цілости або в части, то про це оголосимо і ми і всі инші ґазети.

—о—

Слава українській пісні!

23. серпня пописувалося на великій площі в місті Шікаґо (в Злуч. Державах Північної Америки) 14 хорів ріжних народностей. Разом було 4000 співаків а 1300 членів орхестри. Прислухувалося 150 тисяч люда. Хори співали по черзі. Деякі мали по 100 і більше співаків, а український хор мав лише 33 співаків і співачок. Вони виступили в народних строях і як заспівали дві пісні: «Щедрик, щедрик» і «Ой на горонці», то публика була захоплена й оплескам не було кінця. *Український хор дістав першу нагороду* на тім співацькім конкурсі. (Цей хор називається «Український Національний Хор», а диригує ним п. Юрій Бенецький). Всі члени хору отримали золоті медалі з памятковими написами, а диріґент дістав прегарно вироблену дорогу батуту (паличку до дириґовання).

Про цей успіх української пісні пишуть з великими похвалами всі американські ґазети, а найбільше щоденник «Шікаґська Трибуна» (Шікаґо Трібін), що улаштував цей попис і роздав нагороди.

Між американськими Українцями з того приводу велика радість.

Обдаруймо наших людий на чужині духовою поживою.

Недавно появилася була в ґазетах довша відозва людей доброї волі, що оснували в Шалєт (Франція) бібліотеку — випозичально для наших еміґрантів у Франції. Заклик не увінчався бажаним успіхом, тому ця ґрупа людей звертається ще раз до нашого громадянства з горячим проханням підпомогти їхню працю пересилкою даровних книжок. Книжки можна слати на адресу: «Просвіта» Львів, Ринок 10., яка ці книжки вишле зі зазначенням назвиска жертводавця.

До складу і прикладу.

Гнат Головка подобрів

Іду вчора через Шпаків уже день змеркає, раптом хтось мене за шию взяв тай обіймає!

Глипнув я, що то за чудо, а то Гнат Головка — той, що в нього така остра і бистра помовка.

Здивувався я тай кажу: «То що таке, брате? Ти ж мене любив заєдно з боку обминати!

«Ти до мене вже два роки не сказав ні слова, я вже гадав, що у тебе загубилась мова!»

— «Слухай, брате Сорокатий! — Гнатко мені каже — Те все бачиш наробило те розладдя враже.

«Я був з давна радикалом — тобі певно знати — я радикал, мої діти всі радикалята.

«А ти, брате, що все ходиш в тій сіренький бунді, мабуть я собі так думав — був у тому Унді.

«А ти знаєш, як нас вчили: все «програму» мати і з Ундистами ніколи нам не приставати.

«Та тепер, чи ти є «УНДО», чи ти не є «УНДО», разом — як той німець каже — зробим собі «рундо».

«Бо вже наші подумали тай порозуміли, що лиш в спілці і в союзі дійдемо до цілі».

«Славно, славно, любий Гнате, тепер нам єднатись, разом руки собі дати, біді не піддатись.

«Най усі так обіймуться, що ворогували, і най тепер надробляють те, що занедбали.

«Як так буде, то не зможе нас ніяке лихо, разом підем на ту нужду, вона сяде тихо.

«Обніміться, брати мої!» треба памятати, що Тарас сказав, повторить

Іван Сорокатий

СМЕРТЬ ЗА СМЕРТЬ

В Кракові засудили на смерть бандита Яна Качмарчика, 24 літ, з Тинця пов. Краків.

Він з своїми товаришами Юліяном Зеліньским замордував гр. кат. пароха Данила Пирога і його дочку, а потім ще застрілив поліцая Юзефа Чопка і господаря Івана Карася з Кобежина. Зеліньский згинув, коли відстрілювався від поліції, а Качмарчика зловили й тепер засудили на шибеницю.

В Станиславові засудили на кару смерти Антона Хомина з Крилоса (23 літ) за убивство Насті Олексишин. Оборонець вніс рекурс.

В Станиславові засудили на кару смерти Романа Мацапулу з Підгородя коло Галича, за те, що він убив Станислава Цимбалістого, який відбивав йому дівчину Олену Фіголь.

—о—

Болгарські офіцири шпигунами

Болгарська поліція вислідила, що богато болгарських старшин передавали Румунії тайні відомости про болгарську армію. До того були замішані й деякі з ґенерального штабу. Одному з них дали револьвер і сказали: «Ти шпигун!» Він зараз застрілився. Потім застрілилися ще два офіцери. Двіста офіцерів арештували.

—о—

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Цифри, які богато говорять.

Переглядаючи обчислення торгівлі в Польщі, знаходимо цікаві цифри про вивіз ріжних товарів за границю. Подамо кілька з тих, які заслуговують на більшу увагу та які і нам дадуть дещо до думання.

Минулого року Польща вивезла заграницю слідуючі товарі:

Мясо теляче на	14,366.000 зол.
Мясо свиняче на	27,327.000 зол.
Мясо беконове на	45,920.000 зол.
Мясо шинка на	7,001.000 зол.
Консерви	7,530.000 зол.
биті гуси	958.000 зол.
живі гуси	10,088.000 зол.
масло	88,068.000 зол.
яйця	142,504.000 зол.
мед	52,000.000 зол.
піря і пух	7,465.000 зол.
шкіра, шерсть, роги	56,855.000 зол.

Як бачимо, ці цифри говорять дуже багато, а саме: наша торговля зі всіх цих товарів обіймає лише два артикули а то масло (Маслосоюз) і яйця (Маслосоюз і Центросоюз) А решта як мясо, в ріжних видах, дріб, лен, і ріжні відпадки від перерібки йдуть поза нас, хоч правда на наших землях вони в більшости продукуються і безладно продаються. Грубі міліони грошей пливуть з наших рук до чужої кишені а ми неначе боїмось замастити собі руки коло мяса чи дробу, чи хочби піря. Слід булоб і на це все звернути увагу нашої кооперації, яка на жаль в більшости провадить бюрову працю і має до діла з готовими фактурами від чужих фірм, а не орґанізує збуту таких важних продуктів села, хоча цей збут безперечно встерігби наше село від визиску й приспорибє Кооперації більше підстав до розвитку.

М. Б.

—о—

ЩЕПЛЕННЯ ХУДОБИ ПРОТИ ЧАХОТКИ (ТУБЕРКУЛЬОЗИ).

Досі не було ще засобу до щеплення цеї важкої хороби ні у людий ні у худоби. Але недавно один французький лікар винайшов добре щеплення для худоби. Перше щеплення робить малому теляти в перших 15 днях від народження. Друге щеплення робить за рік, а трете по двох роках. Защеплена худобина є забезпечена від хороби чахотки на 8 років. Пишуть, що цю **щіплянку можна буде дешево дістати** (2 зол.) і в нас, бо один медичний Інститут у Варшаві вже виробляє цю сирватку до щеплення проти чахотки (сухіт) у худоби.

—о—

Що робити коли здорова худобина не хоче їсти.

Це може бути від ріжних причин: або худобина має хоробу на язиці, або у неї хорі зуби, або паша ні дочого. Попробуйте дати до паші соли. Підмастіть її ґрисом. Коли не буде їсти, то прослідіть, чи хоч бере вона до рота їжу та чи хоче їсти, але не може. У мене трапився випадок, що корова не могла їсти, я роззявив їй рота і попробував язик, думав, що то ящур, але з язиком було все в порядку. Тоді я попробував зуби і щож ви думаєте? Один зуб у неї хитався! Коли я взяв за нього, корова аж підскочила. Тоді я взяв щіпці і в друге отворив рота і вирвав їй того зуба. Корова зараз же стала їсти все. Зуб був підгнилий з низу. Два корінці були такі гострі, що лише корова доторкнулась до зуба, вони кололи до нерва і вона нічого не брала до рота. Буває, що і корові зуби випадають. **Б.**

—о—

Хороби зубів у худоби.

У худоби зуби болять далеко частіш, ніж про те звичайно гадають. Переважно хоріють на зуби коні, й нерідко від того у них починаються инші хороби, що зовсім знесилюють коня й дуже вадять здоровлю.

Між ріжними зубними хоробами у коний найчастіше трапляється невірне стирання зубів. Зуби стираються не зверху, а з боків, при чому раз-у-раз буває так, що на верхніх зубах менше стираються ті кінці, що з середини рота, на спідніх — навпаки. Таким чином, на нижніх щелепах той бік зубів, що підходе до щоки, робиться гострий та колючий і ранить щоку, а гострі кінці зубів з верхніх щелепів ранять язик. Звісно, що коли це трапиться, то кінь мусить дуже обережно брати їжу, щоб не задавати собі болю та не розятрювати виразок, і через те не зжовує корму, а зерно ковтає й зовсім ціле. На язиці та щоках у таких коней часто можна вглядіти садна; їдять вони неохоче: почавши жувати, часто зупиняються; викидають з рота корм, й крім того, як їдять, то ляскають та торохтять.

Звичайна річ, що в таким разі коні починають спадати з тіла, а через те, що ковтають незжований корм, — починають хорувати на черево.

Таким коням дають помочі тим, що особливим зубним терпугом спилюють гострі краї зубів, після чого вони й починають їсти. Спилювання зробити не важко, а всеж краще доручити лікареві. Треба ще знати й те, що таке невірне стирання зубів залежить від того, що зуби непоправно стоять у щелепах, або самі щелепи не такі, як слід. Через те справлені терпугом зуби через який час знову стають дуже гострими. А тому через місяць-два таку коняку знову не минеться вести до ветеринарного лікаря.

Деколи трапляється, що між кутніми зубами бувають щілини та невистачає якого зуба в одній щелепі, тоді зуб з протилежної щелепи що приходиться якраз насупроти щілини, починає немовби швидко й дуже рости. Тобто він власне зростає не швидче, як і инші зуби, але робиться довгим через те, що не стирається, не маючи об віщо тертись. Деколи такий зуб може вирости так, що аж доходе до ясен другої щелепи. Звичайно, такі величезні зуби заважають скотині жувати й вимагають спилювання.

Зубний біль теж трапляється у коней, принаймні у старих, й нападає від того, що який-небудь зуб починає гнити (так звана порохнявиця або «костоїда зубів»). В ньому робиться дірка, дупло, куди й набивається їжа, залежується там і загниває. Це ще дужче розятрює порохнявицю й викликає нестерпучий біль. Буває, що в такім разі коні зовсім зрікаються їсти по декілька день, а иноді то й здихають з голоду.

Гнилий зуб неминуче треба витягти, бо крім того, що він через який час буде знову дуже мучити коня, — від нього може зробитись ще гірша хворість: гнійне запалення зубової ямки.

На останку ще треба вказати на те, що у лошати иноді виростають зуби у два рядки. Трапляється це не часто, але буває, що лошачі (молошні) зуби довго не випадають, хоча замість них виростають вже сталі. Таким чином, у щелепах зуби стоять рядок за рядком. В цім разі треба лошачі зуби повиймати, що легко зробити, бо вони не держаться міцно й легко витягаються пальцями або звичайними кліщами.

—о—

Ветеринарні поради.

Ветеринарні поради і рецепти вислали ми минулого тижня на такі адреси: Ст. Пюрко Новосілка, Ст. Іваницька Ходорів, Гр. Кудрік Камінка п. Добрусин, Гр. Гойнич Ліски, В. Куц Болехівці, Мик. **Дорош Устрики дол., П. Куроба Вишнівчик**, І. Літовінський Будячів, Ю. Дмитрів Якубів, М. Стельмах Туркотин, А. Грицишин Перепельники, Д. Кміть Шегині, Ат. Гончарук Щекоцк.

Ст. Б. Космирин. Червоний міхур з заду це буде певно почасти вивернена похва. Корову поставте задом вище, а перед породом цілий родовий провід натовщіть льняним олієм. Якби це не помагало і похва ще більше зближалась до отвору, то заложіть корові клямру проти випадів матиці. (Порадить ветеринар на місци).

—о—

Що з хмелем

Хміль цього року вродив гірше, ніж минулого року, однак цьогорічні збори є ліпші що до якости. Розпочався вивіз хмелю до Англії. Перші партії другосортного хмелю вислано з Дубна. Далі висилають з Люблина.

—о—

ГОСПОДАРСЬКО-ХМІЛЯРСЬКА ШКОЛА

В с. Шубкові, пов. Рівне на Волині, (поч. Тучин) в дні 15. жовтня ц. р. почнеться півторарічний курс. До школи приймають тих, що скінчили 7. клясову школу, в разі вільних місць — приймуть і з меншою освітою. Хто з слухачів хотівби спеціялізуватися, то залишається ще на 6 місяців на хмілярстве.

Ті, що укінчили яку школу рільничу і мають рік практики на хмільнику, в школі учаться лише 12 місяців.

В школі є інтернат (бурса) і за удержання платиться 30 до 35 зол. місячно. Решта докладно в програмі, яку можна попросити у дирекції тої школи. Просьби приймають до 10. жовтня 1930 р.

Обчисляють, що в Польщі цего року буде до 25 тисяч сотнарів хмелю. З них гадають 15 тисяч продати в краю, а решта призначається на вивіз за границю.

632 запомоги по 120 золотих

на суму 75.840 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 626-ої до 632-ої?

626. Гусак Тимко, Вишенка, пов. Городок, корова впала 4. вересня 1930.

627. Ковалів Осип, Мартинів новий, пов. Рогатин, корова впала 12. вересня 1930.

628. Брода Петро Миколи, Дрогоїв, поч. Радимно, пов. Перемишль, корова впала 13. вересня 1930.

629. Павличко Федір, Стопчатів, поч. Яблонів, пов. Коломия, корова впала 16. вересня 1930.

630. Сліпак Стефан, Мшана пов. Городок Ягайлонський, корова впала 17. вересня 1930.

631. Пилипчій Гнат, Нинів дол. поч. Моршин, пов. Долина, корова впала 18. вересня 1930.

632. Білий Федір, Стриганці пов. Товмач, корова впала 23. вересня 1930.

Увага: Запомоги — по стягненню цілорічної передплати — вишлемо на руки мужів довіря до 14 днів від дня оголошення, оскільки до того часу не дійде до нашого відома яка важна причина, що моглаби спонукати нас поновно доходити правдивости випадку або відкликати котру з тих признаних запомог.

Що з леном

Врожаї льону в цьому році пошкоджені посухою, однак врожаї майже дорівнюють минулорічним і збір є доброї якости. Збут лену ще не наладнаний. Більше організована ця справа на Виленщині. Ціни на волокно теж не усталені і будуть дешевші, як минулого року.

—o—

Бараболиння можна давати худобі їсти.

Хто не приготовив для домашних тварин на зиму їжі, може використувати для цього бараболиння. Один учений дослідник годівлі звірят каже, що зрізане зелене бараболиння і висушене має в собі богато стравних річевин і тканини, а то майже так само, як сухе бурачиння. Чим старше бараболиння зрізане, тим воно є гірше. Бараболиння зрізують тоді, коли бараболі вже достигли. Зелене бараболиння треба підрізати і додавати його як домішку до инших кормів малими порціями. Решту можна висушити і так само мішати до кормів. Коні, вівці, кози — радо їдять і саме бараболиння.

Цукрові бураки.

Цього року врожай бураків в Польщі є задовольняючий. Погода сприяла. З гектара зібрано пересічно 228 сотнарів. Пересічна вага бурака — 275 ґрамів відсоток цукру 11.86 (троха менший як минулого року).

В 1929 році бураків в Польщі управляли фільварки — 163 тисячі гектар, селяни — 75 і пів тисяч гект.

Ціни на цукор знижкують, — бо нема на цукор збуту.

—o—

Чи шкодить вода від милиння

(відповідь п. Б К.)

Вода з милом має в собі товщ (від мила). А товщ для рослин є шкідливий, бо як попаде до ґрунту, то неначе консервує його, ріжні дрібнотвори (бактерії) не можуть жити в ґрунті, де є товщ. Грудочки ґрунту від товщу збиваються в тверду масу. Через це звичайно такий ґрунт для рослини є непридатний.

Як вивести гриба, що нищить підлогу.

(відпов. п. К)

На цього гриба иньшої ради нема, як вирвати підлогу. Зпід підлоги вибрати землю — долівку на яких 30—40 цм. і насипати туди сухої жовтої глини або жужлів. Дошки, що заражені грибом, спаліть, а ще здорові ужиєте денебудь на сухому соняшному місці. Спроби, які иноді радять на цього гриба, є недоцільні, бо гриб є і в середині дошки, куди дезінфекція (відзараження) не дійде.

—o—

Яя очистити воду в керниці.

(відповідь п. Ко.)

Пишете, що у Вашій керниці вода завсігди жовта, неначе з иржою — що робити?

Перше всього зробіть слідуюче: Випомпуйте до чиста воду з керниці, виберіть і вичистіть дно. Киньте на дно зо два фунти вапна негашеного і з фунт соли. Вода, коли вона занечистилась в керниці, буде чиста. Колиж вода занечищується від присутности в землі заліза, — то треба зробити иначе. Коли випомпуєте воду, то вкопайте дно керниці ще на яких пів або цілий метр, щоб дістати воду в нижших верствах землі, бо залізо знаходиться завсігди в горішних слоях землі. Коли Ваша керниця деревляна або камінна, то радимо Вам на тій глибині, де є вода все те зацементувати або вкласти бетонову руру. Рура мусить тісно прилягати до країв керниці, щоб не пустити занечищеного джерела до керниці.

—o—

Угноюйте сади.

Як не дошкулила нам господарська скрута, як не впали ціни на збіжжа, то ціна на овочі стоїть порівнюючо високо. У Львові напр. ціна 1 кгр. яблук 1—1.30, грушок 1 до 4 зол., вишень 80 ґр., сливок угорок 70 ґр. до 1.60 зол. Хто має садок, а в садку добру садовину та доглядає її пильно, той має зарібок і тепер. Щоб сад добре родив, мусимо його доглядати. На осінь в садку такі роботи: угноювання, підрізка сушнику, білення дерев, збирання гусениць тощо.

Сьогодня поговоримо про **угноєння садовини.**

Мусимо памятати, що дерева угноюють погноями мішаними, тобто щоб в тому гною були такі складники: суперфосфат, азот, сіль потасова, вапно. Ці погної під садовину дають не в один час. В осени наприклад дають головно вапно — 15-20 кґр. на 1 ар. (100 квад. метрів). На весні, коли земля огріється, дають сіль потасову 2-3 кґр. на ар. (замість солі можна дати попілу 10-12 кґр.), азотняку 3-4 кґр. (або 3-4 сотнари обірнику). Коли дерева відцвитуть дають суперфосфату 2-3 кґр. Угноєння це краще давати що року, тоді і сад родитиме що року.

—o—

Бери, Петре, на розум!

Іван і Петро були сусідами і середно заможними господарями. Оба любили читати книжки і часописи, лише з тою ріжницею, що Іван читав з розвагою, бо хотів все щось нового та корисного навчитись, а Петро читаючи не брав нічо під розвагу, відносився до всего з недовірям, одним словом: не умів оцінити вартости доброї ґазети чи книжки. І тому в Івана були всякі порядки і достатки, а в Петра невдоволення і нарікання.

Одного разу завели вони оба собі садки. Розумнійший Іван, посадивши щепи, доглядав і робив коло них все, що треба, а до того намовляв і Петра. Але Петро не послухав Івана, казав: «Як Бог дасть, то і так поросте». Однак ошукався на тім, бо недбалим людям Бог не спішиться давати.

Минуло кілька літ. В Івана сад зародив, що аж любо було дивитись. А в Петровім городі стояло лише кілька хирляків, недогризених худобиною чи заяцями.

Раз каже Іван до Петра: «Слухай, Петре! Ти належиш до тих людей, котрі говорять: не повірю, доки на власні очи не змірю. І тому ти, якби умисно, занедбав роботу коло щеп, щоби переконатись, чи направду щепа потребує догляду. А це було безпотреби. Бо перед тобою були вже такі люди, котрі ошукалися, як і ти, нім набрали досвіду. Бо неоден вже досвідчив, що щепа заросла буряном, марніє. Неодного навчили заяці і худоба, як належить щепи забезпечувати. І ті науки і досвіди подали вони в ґазеті, щоби і люди з них користали. А тепер ті науки маємо ми, якби за дармо. Лише треба на розум брати.

— А Петро каже: «Не поможе, Іване, хочби як на розум брав. Бо моєму батькові також господарка зле велася, ходили до ворожбита радитися, яка цему причина, то ворожбит сказав, що те місце є нечисте, не надається на домову господарку».

— Може твій батько мав нечисто в голові тому, що вірив ворожбитам. Однак йому не дивуватись, бо був чоловіком неграмотним. Але ти, що читаєш ґазети, повинен поступати іншою дорогою, і розумно взятися до діла. Бо такі люди, котрі не беруться до нічого сами, лише чекають, аж судьба ними покерує, не є гідні зватися розумними людьми. **М. Я.**

Упали літаки.

24. вересня упав у Скнилові коло Львова польський військовий літак. Літак розбився, а два летуни (підпор. Фелек і ряд. Ґаліцкі) **тяжко ранені.**

Другий літак упав недавно коло Ліди.

Домики з карт.

З Кооперативного життя

В Немирові відбулося 31. серпня величаве кооперативне свято при участи численного духовенства і світської інтеліґенції та многотисячних селянських мас з Немирівщини й Яворівщини.

В Сколім обходжено дня 31. серпня своє перше кооперативне свято. В святі крім наших послів і ідпоручників установ, взяло дуже численну участь духовенство, інтеліґенція та дооколичне селянство. Були кінні бандерії з кількох сіл Скільщини, а особливо гарне враження зробив чудово заквітчаний віз діточої кооперативи в Синевідську вижнім. Прегарні промови наших послів і кооперативних діячів зворушили всіх зібраних до глибини душі. Учасники свята порозходилися до дому покріплені на дусі, з непохитною вірою в кращу будучність народу.

—o—

Ціни на збіжжа — як у попереднім числі.

Язва диких свиний.

На цілому Закарпаттю, особливож у Свалявському повіті появилися великі череди диких свиний і плюндрують безпощадно селянські ниви. Величезні шкоди, заподіяні цею язвою, є тим більш болючі, що Чехи (теперішні володарі Закарпаття) видали закон, який не передбачує ніяких відшкодовань селянам за шкоди від дичини. Цей закон видали Чехи певно тому, що свині виховуються в державних і панських лісах, що є всі в чеських руках, а шкоди роблять українським селянам; також усі користи із полювання на дичину забирають чеські можновладці. Тому в околицях спустошених тою язвою, населення в розпуці, бо плоди на полях ззіли дикі свині, а всі ощадности й достатки забрали чеські посіпаки, що як відомо, завели там нечуване здирство. Маймо однак надію, що наші закарпатські брати перебудуть щей це свинське та чеське лихоліття.

—o—

Переписка редакції

Дописувач з Генриківки почта Стрілиська: **Такі безнадійні дописи не приносять користи.** Се не цікаво нікому, що люди в Генриківці сплять і сплять і не пробуджуються. От, якби вони раптом пробудилися й узялися до свідомої праці, то булоби цікаво. Пробуйте потягнути їх за ноги!

—o—

В. Д. Ілемня. Адреса Товар. Опіки над Еміґрантами й всякі инші є в «Золотім Колосі» на 1931 рік — і вже нераз подавали ми її в ґазеті.

—o—

П. К. Ск. Такі і подібні клопоти має нині кождий чоловік — і нема ще такого мудрця, що на все мігби порадити. Занадто це особисті й родинні справи, щоби мож порадити на все. Ветер. пораду надішлемо.

—o—

І. **Г. Верешин.** Просимо затримати в себе, до Вас напишуть з Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, бо ми повідомили Музей про Вашу знахідку.

—o—

І. Л. Хмелева. Про шкоди від дичини було в «Нар. Справі» літом 1929 р. Инше годі прочитати, бо писане олівцем.

—o—

Допис з Рибника. Годі прочитати.

—o—

О. П. Волковиї. Дещо буде поміщене, але коли не знати. Треба бути терпеливим.

—o—

Т. М. Підкова. Ні, слабе!

—o—

«**Не знаний Вам**»!» Під такими річами, які пишете, треба мати відвагу підписатися. Зрештою Ваше імя вже знаємо й відповідно поступимо так, що не зможете робити того злочинства, яким грозите.

—o—

Т. Ул. Коростів. Добре.

Осінна думка

Березо, березо,
Гилля не хили,
І пожовклі листочки
Із буйної головочки
Не рони!
Надією підкріпись
І красою, як з весни,
Одинись!
Минула, минула
Та весна,
Як пишалась я й цвіла,
Бо громовая стріла
Прошибла!
А ти вітре по Вкраїні,
По святій нашій Руїні,
Жовте листя рознеси!
Ростіть, ростіть
На красу,
Мої діти, сирітоньки,
Молодії берізоньки
У гору.
Своїм листячком вкрашайте
Рано, ввечір звеселяйте
Україну дорогу!

Дмитро Гаврии
з Велдіжа.

ТОРБИНКА СМІХУ

На дні.

Малий хлопець: — Прошу мені дати в це горнятко меду за золотого.

Склепар налив меду в горня і питає: — А гроші де?

Хлопець: Та на дні в тім горнятку.

Чому іде поволи.

— Чому ваш кінь іде так поволи.
— Бо має ґальопуючі сухоти.

На пальцях.

— Івасю, що ти так числиш на пальцях?
— Маю рахункову задачу.
— То числи з голови, а не на пальцях.
— Коли я маю лише одну голову!

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Промислу Графічного, Львів, Ринок 9. Телефон 76-14. Видавець: ІВАН ТИКТОР